

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen napokonként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hóra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábpetitior egy szeri beiktatásáért	5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön	30 kr
Nyilttér 4 hasábpetitiorért	20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Szerda, márczius 5.

46. szám.

Az ellenzék szétbomlása.

(*) Alig hogy megszületett a conservatív főurak és ellenzéki képviselők koalíciója a Tisza Kálmán kormányának szétbontására: hatalmas működésének eredményét már azonnal látjuk. Országvilág kaczagása közt robbantja szét vele a mérsékelt ellenzék saját pártját. A párt egyik vezértérfia Chorin Ferencz kilépett a pártból, egy másik szintén kilépő félben van s példájokat még többen fogják követni.

A nyilatkozatot, melylyel Chorin a mérsékelt ellenzék köréből kilépett, nehezen tesszük az ablakra volt elvtársai. A szabadságellenes áramlattal szemben, mely a főrendi szövetség után a mérsékelt ellenzékben tulsulyra jutott, a liberális szellemű férfi nem maradhatott tovább abban a társaságban, hogy megörnyedt nyakkal segítse előre tolni a reakció szekerét.

Mert aziránt senkinek többé kétsége nem lehet, hogy ebből a szövetségéből csak az Apponyiaknak, Zichy Nándoroknak, csak a conservatív főuraknak lehet hasznuk. A liberális elemek csak arra való, hogy a harcban a faltörő kos szerepét folytassák fejikkel s majd ha netán sikerülne a győzelem, a diadalszék körül pompázzanak a gyöngébb értelműek szemfényvesztésére. A reakció viszi őket porázra fűzve s mikor nincs már reá többé szüksége, elbocsátja. Mars!

Erre a szerepre nem akart vállalkozni Chorin s lesznek még többen is, akik nem vállalkoznak. Nem fogják megtagadni egész multjokot, nem fogják arcul ütni a szabadelvű eszméket, melyekért lelkesedtek s nem fognak vak gyűlöletből a sötétség szolgáivá szegődni.

A hatalmas szövetség a Tisza kormány ellen tehát megalakulása percében fueses lett. A mennyit nyertek a belépő főurakkal, annál többet vesztenek a kilépő liberális férfiakban! A mi pedig a függetlenségi pártot illeti, azt hiába csalogatták, sehogy sem akar lépni.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az elitelt.

Szokások a spanyol népdalokból.

Francoziából fordította: F.

Cibour, Saint-Jean-de-Luz elővárosát a kis történelmi nevezetességű helytől, egy szűk tengerszoros választja el, mely a tenger dagályától nyeri vizét. — A város és előváros között csak egyedül egyetlen hidon van közlekedés, mely a Francoziországból Spanyolországba vivő ut folytatásának tekinthető és csaknem két mérföldnyire van a határtól. — Ez egy nagy kerülőre kényszeríti az utazót és ez az oka hogy Cibour csaknem elhagyatva áll a tengerhez közelfekvő részeiben. Ezen kis városka tréfa-vagy való egy különös labdajátékkal és a nagy uton több aranyas sötányval bír; az az ő egyhangú és művelt oldala. A tengerrel egy abba hozs ezan benyuló rakpart köti össze, mely úgy néz ki, mintha az egészet messzire behajlították volna az óriási sós vízbe. A kikötő egyetlen házsora pedig a kinyúló zöldes sziklákra támaszkodik. Az ezen soron levő házakat csakis halászkok vagy azon merész polgárok lakják, kik szeretik hallani a szél dühös korbácsolásait és látni a hullámok hatalmas csapásait. Midőn rossz idő és erős szél van, ezen házakat a tenger, piszkos vízzel verdesi, mely csaknem az első emelet felébe és el-elönti a földszinti lakásokat. Ezen a vidéken lehetetlen piszékot építeni. — Képzelték még, ezen óriási hullámcsapásokhoz, a óceán örkös mormolását, melyet az örvények horgása vagy a sziklára-gyeken ordítva rohanó víz szakít néha félbe

Furfangos ámitók a jakobinus vörös sapkával fejkön s a reakció liberáljával köpönyegük alatt szeretnék ugyan az „oh-népet“ is oda terelni a szövetség hálójába, azzal a jelszóval, hogy Tisza Kálmán ellen minden szövetség jó; hanem a népek több esze van s nem hagyja magát elbolondítani.

A lapokban próbálgatják ugyan összevenyezni az együve semmikép sem illő elemeket; de az „Egyetértés“ maga is bevallja, hogy a függetlenségi párt legnagyobb része úgy vélekedik, hogy a mérsékelt ellenzék ellen még sokkal inkább kell küzdeni, mint a kormánypárt ellen.

Nesze nektek szövetség!

Szegény szélsőből, az sem tudja már hogy merre forduljon. Az általános zür-zavarban, mely a Tisza elleni szövetség tervével érte el tetőpontját, ott áll a szegény szélsőből s nem bír határozatra jutni. A párt vezértagjainak egy része nem banná már, ha az ördöggel kellene is szöveteznie, csak azon a réven közelebb juthatnának a bárszony székekhez. Ennek az óhajásnak különösen az erdélyi képviselők adnak hangot lapjukban, sürgetve, hogy nem ér semmit ez a meddő tagadás, be kell menni a függetlenségi pártnak is a delegációba. Ezeket az urakat már csak alig takarja a keresztill lyuggatott függetlenségi lobogó.

A másik rész az antisemitizmussal kaczerkodik. Sárba tiporják a szabadság, egyenlőség, testvériség szent eszméit s a tömegek legdurvább szenvedelyeinek hizelegnek. A szabadságnak ezek a fari-zeusai hitelvesztetté tesszik a függetlenségi pártot a komoly gondolkozásu emberek előtt teljesen.

Hiába csinál a pártkör az ellen olyan se hideg, se meleg manifestumokat, félénk ovatossággal kerilgetve, hogy az antisemitizmus kecskéje is jóllakják s a káposzta mégis megmaradjon. Az antisemitákat nem lehet ezzel lekenyerezni, fölfalják azok a függetlenségi pártot.

S a párt, mely oly hatalmasan meg-

növekedett a három év előtti választások alkalmával, a teljes szétbomlás előzérével indul az új képviselő választások elé. Feloszlik elemeire. S mennél inkább belemege az Apponyiék szövetségébe, annál gyorsabb és teljesebb lesz feloszlása.

A mi egyébként csak kívánatos. Hadd tömörüljenek a pártok elvek szerint. Egyik oldalán a reakció, a hátramaradás, a sötétség; a másikon a szabadelvűség, a haladás, a viláosság.

Chorin Ferencz kilépése a mérsékelt ellenzékéből. Chorin Ferencz — mint már este jelentettük — a mérsékelt ellenzéki pártból kilépett és erről Eruszt Kelemen urat, mint a mérsékelt ellenzéki pártkör elnökét, a következő levélben értesítette:

Méltóságos pártkör-elnök ur! A közjogi alapon álló ellenzék február hó 22-én tartott pártértekezletében oly határozatot hozott, mely nekem lehetetlenné teszi, hogy továbbra is a párt tagja maradjak. A képviselőház mérsékelt ellenzékének szövetkezése a főrendiház elzárásával, megfosztotta a pártot eddigi jellegétől és a pártban oly politikai elveknek és irányoknak biztosít tulsulyt, a melyek határozottan el lenkeznek azon elvektől, melyekhez a közpályára lépésem első pillanatától kezdve a mai napig változatlanul ragaszkodtam.

E szövetségés következtében támadt aggyáimat nem oszlathatta el az, hogy a pártban szabadelvűen gondolkozó férfiak vannak, a kik a főrendiházi ellenzék képviselői eszmék uralomra jutását ép oly kevés óhajják mint én. Ma midőn hazánkban a szomszéd államokban uralkodó áramlatok behatása alatt a reactionárius eszmék mindinkább erőt nyerne a nép szellemén, a befolyásos főrendi ellenzékkel egy csapatban küzdök akarva — nem akarva azon eszmék győzelmét mozdítják elő, melyek ha a parlamentben többségre jutottak, nemcsak a belső fejlődést zaibbasztanák meg, hanem kérdéssé tehetnék a liberális pártok egy felszázadon át folytatott küzdelmeinek eredményét is.

Ezen meggyőződésem elodázhatatlan kötelesség gyanánt parancsolja rám a pártból való kilépést. Fogadja méltóságod nagyrabecsülésem kifejezését, melylyel vagyok öszinte tisztelője

CHORIN FERENCZ.

— Nem lenne kedve egy sőtát tenni.
— Spanyolországban? kérdé tőlem.
— Nem — felelém — de egy utazást.

De se időm se pénzem nincs. Azért pedig hogy a határt átlépve Spanyol és Francoziországi határvízre üljek és egyik lábom hazám, a másik pedig idegen ország földén legyen, nem zavarom magamat nyugalmamból. — Ez csak gyerek játék! Ha átlépek a Bidaszot, már akkor látni akarom Madridot és Sevillát és nem csupán a Bask tartományt, melyet már egy is beutaztam.

— Nem egészen — Perez. Akarja-e megkísérteni és nekem egy napot szentelni?
— Szivesen. — Tehát egy nap alatt egész Spanyolországot megakarja mutatni?
— Csak egy szegletét csupán. Ha kedvező önnök, a jövő esztőtörtökön! Ezen külön napot választom, melyre előre figyelmeztetem.

— Legyen; tehát esztőtörtökön.
— Korán legyen utra készen!
A következő esztőtörtökön, csakugyan már kora hajnalban, jött értem az én baszk két kis tollékes erős és jámbor öszvérral. Két óra múlva már kiértünk Francoziországból és a behóbi hidnál már spanyol szavarral fedeztük szükségleteinket. A francoziországi kormány elönyére állítom, hogy a spanyolok, kik szakértők ebben a tekintetben, határozott előszeretettel viseltetnek a mi egyedüri dohányszakmájunk iránt. Ezt talán a látott gyümölcs utáni vágy magyarázza.

Egy órai ut után megállapodánk; a reggeli ideje érkezett el. A kellő közepén voltunk egy kis város elő városának, éppen egy vendéglő (inkább korcsma) bejáratánál, hol az asztalok, az óriási hársak alá, melyek egy szép sötányt alkottak, voltak elhelyezve. Ez lehetett a környékbeli szépnem

Országgyűlés.

Budapest márcz. 4.

A szeszadó ról szóló javaslat felletti általános vita foglalkoztatta ma a képviselőházat. Hegedűs Sándor előadós tüzetes indokoló és tárgyilagosan tájékoztató, tartalmas beszédben méltatta a javaslatot, meggyőzően s a ház által figyelemmel hallgatva. Különösen a kis üstökre nézve érdekes adatokat hozott fel, s kiemelte az azokkal való szeszfőzésnek a javaslathoz adott három kedvezményt.

A helyesléssel fogadott előadói beszéd után Dobránszky Péter emelt szót, de alig szólt pár szót, jó félóra hosszig tartó vita keletkezett a házszabályok értelmezése felett, hogy kit illet hát a szó az előadó után. Dobránszky folytatva beszédét, e kérdéssel kapcsolatosan ismertette a székesföldi viszonyokat; kifejté mily életkérdés a székesföldre nézve a kis üst a gazdaság folytatása és a marhatenyésztés szempontjából. A javaslat szövegét kedvezőtlen lévén a kis üstökre, azt csak azon feltétellel fogadja el, ha a ház a részleteknél módosításokat fogad el s felhívja a székesföldi képviselőket, hogy támogassák őt ebbeli törekvéseiben.

Györfly Gyula a szőlő balról ma tartá „szűzbeszédét“; folyékony előadással, jó modorban és tárgyilagosan beszélt. A javaslatot főleg a kis üstökre való tekintetből nem fogadta el s úgy ezen, mint más törvényekért az Ausztriával fennálló vámszerződést okolta. Szónokot beszéde végeztével a székbalon élénken megjelenték.

Most Szapáry gróf pénzügyminiszter emelt szót a nagy sikerrel erőltetné meg Györfly érveit; utalt arra, hogy éppen a szeszadó szempontjából nem lehet kárhözvontati a vámszerződést; a javaslathoz foglalt adóemelés oroszlárszára a nagy gyárosokra esik, de kik viszont kapnak kedvezményt s így a kincstár onnan veszi a több bevételt, a honnan azt könnyebbá teszi a szolgáltatni lehet. Mi a kis üstöket illeti, a javaslat az eddigi állapothoz képest javulást jelent és a végrehajtásnál is nyújthatók kedvezmények. A miniszter élénk helyeslésekkel fogadott beszéde után Helffi szót a javaslat ellen, hangoztatva, hogy az adóterher amugy is elég nagy lévén, újabb adóemelés nem fogadja el meg s így a javaslatot nem fogadja el.

Ezzel az ülés véget ért. Szólásra vannak még felírva: Gál Jenő (világosi), Ugron Akos, Orbán Balázs, Wieland Arthur, Máriaassy, Ugron Gábor és Kovács Albert.

találkozó helye. A nap erősen kezdett sütni. Perez reggelit kért egy spanyol nőtől, miközben hamisan nevetett réa.

Nem volnék képes azon utalatos ételeket elősorolni, melyeket elibünk tettek; sőt vány és kozmás csirke, avas oljajal leöntött saláta, sós izú víz, a hordó dohos szagától áthatott bor, barna leves, melyben a húst nem lehetett megkülönböztetni a haltól vagy zöldségtől, a meleg által megköltődött tojások és végre a poharakban uszó legyek...

Kárpótlásul egy gyönyörű leány szolgálta ki bennünket; Conchitának hívták. Sugár, karcsú dereku, piros flanel szoknyája odasimult telt csipőjéhez, szorosan átkötött kis kendője mellén szétnyult és egy elűst keresztet engedte látnunk, mely még inkább feltűntette bőre aranyos és élénk színét; gömbölyű fejcskájára, melyből tüzes szemek kacsingattak, szénfekete haja egy csomóba volt fésülve, egy gránát almafa virággal és egy szaru fésűvel diszitve; karjai meztelenek voltak. Ilyen volt Conchita, ki csipőjére tett kezekkel szemlélt bennünket.

— Cadixtól Cordováig, Iruntól Gibraltarig mehet — mondá baszkom és nem fog találni más szálló helyet, sem más leányokat.

Tulzom talán, ha bevallom, hogy Conchita elfeledteté velem a reggelit.

Hirtelen egy sajátságos mozgást vettem észre, azon sor fák között melyek legszélsőbbjénél ültünk. Épen most érkezik két biczegő színész, botjaikkal tapogatózva; mintegy mutatni akarják, hogy vakok. Egy a hely közepén lévő löcszra telepednek le; az egyik egész erejéből kezdett egy sip félért fujni, míg a másik a spanyol dobot (tambourin) verte. Ezen egyforma üteyű tü-tü pon-pon egy kezdetleges zenei

Debreczen város iparos és kereskedelmi multja.

— Debreczen város 1850-ig. —

A Bék Pál királyi biztos és Bősörmei Pál főbírók kora elvesztése nagy calamitás volt Debreczen város korszerű fejlődésére, szállítására és egy ilyen nagy város mindenféle ügyeinek tervszerű rendezésére nézve.

Ezen buzgó tevékenységű feladataikra nézve alapos tájékozottsággal felruházott két férfi elhalálása után működött királyi biztosok és főbírók nem tudtak feladataik magaslátást felelősködni; nem tudták önállólag és tervszerűleg vezérelni a város ügyeit; hanem hagyták azokat a fennálló állapotban tovább menesztelni; és hagyták magokat az események folyama által vitetni.

Bősörmei Pál elhalálása után Fáy János polgármester, mint helyettes főbíró működött mindaddig, míg 1828-ban Semsey Jób királyi biztosul kiküldetvén a tisztújítás megtartása végett, Rakovszky Dániel megválasztott főbíróvá.

Fáy János igen művelt egyén, s nagyuri házat tartó föltisztviselő volt; de egyáltalában nem fejtett ki semmiféle tevékenységet a város közdolgai vezetésének időszerű fejlesztésére nézve; sőt még rendes kezelése körül sem.

Rakovszky Dániel 1828-tól 1843-ig viselte a főbírói tisztet a nélkül, hogy azon hatalom-polcon valami nagyobb horderejű működést s messzeható tevékenységet tudott volna érvényesíteni s kifejtetni, a mi által valamely időszerű rendezkedés, javítást s elhaladást tudott volna a város ügyei körül alkalmazni, s hatalmas lendületet idézett volna elő a város dolgai s lakosai állapota s viszonyai körében.

A városunkban időközönként működött királyi biztosok: Pály József, Kállay István, Detrich Miklós leginkább csak a városi tisztújítással és egyes különleges községi, gazdasági s főleg az erdészeti kérdések tisztázásával foglalkoztak.

A nagyobbkereskedelmi utakat leginkább a választott hites közönség — elektá kommunális — tagjai indítványozták és azok keresztülviteleét következetesen szorgalmazták.

A városi kapitányi hivatal az 1833-ik évi június 3-án tartott tisztújítás alkalmával szerveztetett. Addig az ideig szervez. rendőség nélkül volt a város; s a rendőségi dolgokat s apróbb peres kérdéseket a rendkívül kiterjedt hatáskörrel tettelesek működő „városgazdák” látták el. Ettől kezdve a városgazdák hatásköre leginkább a város gazdasága kezelésével való foglalkozásra szorítottatott össze.

Ugyancsak 1833-ban indította meg „Auer András esküdt ember” az ugynevezett „szabad bormérés” kérelmezését; s ez feljebb engedélyvel 1834-ben ideiglenesen csakugyan behozatott; véglegesen azután 1838-ban szabályoztatott.

1833-ban jött létre az ugynevezett Casinói egyesület; s ezen egyesület tagjai sok közhasznú intézkedésnek lettek indítványozói és tetleges keresztülvivői. Nevezetesen ezen egyesület tagjai kezdeményezték az utcazi világitás életbe-

*) Ezen érdekes közleményt a Telegdi László által a hetvenes években szerkesztett „Alföldi Lapok”-ból szereztük meg.

phrázishoz — ha szabad ezzel a kifejezéssel élni — hasonlított, mely minduntalan ismétlődött. Halálosan unalmas, sőt ijesztő lett volna, ha villanyos hatást nem gyakorol.

Néhány fiatal leány, kik a fák árnyában karöltve sétáltak, külön váltak egymástól és elkezdék magokat majd a bal majd a jobb lábaikon csendesen hintálni.

Az uton járókat megállították, néhányan, kik épen vittek valamit, letévén terheiket a fa tövében, oda álltak a lányokkal szembe táncolni. — A korcsmából valami tíz egyén — nő és férfi — jött ki, a kocsiok leszálltak és alig érék lábaik a földet már elkezdtek táncolni, mi alatt a tü-tü pon-pon kegyetlenül szólott.

— Néze — mondám Pereznek ez az ó spanyol tánc?

— Nem, felelé, ez a fandango.

— De hiszen azt már százszor is láttam a színházokban táncolni és ez egy szikrát sem hasonlít ahhoz!

— Daczára annak ez maga a leghitelesebb fandango.

Igazá volt. Oh! örökké fogok emlékezni azon lázrohamokra és első lezckémre! Hiszen nem is tudhatja az ember, hogy mi az a fandango, ha nem látta és nem tánczolta.

Itt nincsenek meghívók vagy tán nem is szükségesek azok? Elég ha egy különös zene felhangzik, hogy a spanyol férfi lábában bizonyos ideges rángásokat idézzen elő és ime elkezd karjait emelgetve, derekát hajtogatva táncolni, mialatt hüvelykét castaguette módjára csattogtatja.

Aki csak erre jár és aki csak észreveszi a tánczókat, elsodortatik annak vonzó ereje által. — Tánczolva jönnek, még vonakodnak, visszafordulnak és ismét visszajönnek, járhatnak a tömeg között, míg egy rokonszenves alak akadnak; egy mosolyváltás és meg van minden mondvá; szemmel hívják egymást, de meg nem érinti egyik a másikat, mert az ve-

léptetését; és azt sok éven át kitarították s csekélyebb költséggel rendesen kezelték.

1834-ben tettetett legelőszőr kísérlet a főiskol és nagytemplom közti téren ártézi kufurással; ez azonban akkor nem sikerült. Később 1837-ben Radl József saját költségén hozatott szakértőt ide, a ki a kistemplom előtti ártézi kufurását megkezdte; és ez csakugyan sikerült is. Ezután készültek lassanként a városba szerte szét levő furott kutak.

Debreczen város belterületén emberek emlékezete óta csak egy nemesi curia létezett, az ugynevezett Kardos telek; ezt a város megvette; hanem a városon kívül, várad utca végén volt még két olyan parányi nemesi birtok s foglalt el mintegy két holdnyi tért, a melyen két földes ur különleges nemesi és földesuri jogokat gyakorolt. Ezek az ugynevezett Gilányi és Pónyvási csapások területei valának; s ezek nem a város, hanem a megyei hatóság hatalma alá tartoztak. A város 1835-ben e két beszüglett parányi nemesi birtokot megvásárolta, aránytalan magas árakat adván azokért, csak hogy tisztázza önálló hatósága egész területét.

A cath. templomnak a tornyai közel száz éven át nem voltak felépítve, 1825-ben a tornyok nagyszerűen kiépítették, és hatalmas harangokkal láttattak el.

1835-ben Vecsey József főbíró elindította a városi rendes közreműködése mellett a Csokonai sírja fölé vasból öntött síremlék emeltetett. Arra adakozások útján gyűlt össze a pénz. A síremlék 2323 ftba került s 1836-ban állítottatott fel a hatvan utcai temetőben.

A város háza a hátulso része már korábban elbontatott s felépítetett; 1840-ben annak a piacra néző homlokzata bontatott el és négyszöglet képező felépítése 1842-re elkészült. Addig az ideig a városi hivatalok nagyrésze a Komáromy-háznál czepléd-utczán volt igen szorosan elszállásolva; s ott tartattak a tanácsülések is.

A régi városháza egy összeropedezett, roskatag, elszűkült, a salétromosságtól elpusztított korhadt, nedves falazatu ocsmánv épület volt. A közelében állott hasonló kinézésű elszűkült két ódon házat a piac közepén és a Kistemplom mellett Bék Pál kir. biztos megvásárolta; s azok helyére részint ő, részint örökösei a most is az ő örökösei birtokában lévő két nagy házat építtették.

Az 1848-ik országgyűlés két törvényt alkotott, a mely tövények jelentékegy befolyást gyakoroltak Debreczen város üzleti életére emelkedésre. E két törvény: a váltó törvény és a Kistemplom mellett Bék Pál kir. biztos megvásárolta; s azok helyére részint ő, részint örökösei a most is az ő örökösei birtokában lévő két nagy házat építtették.

A városunkban állítottatott fel a kir. váltó törvény s z e k e k közül egy; s 1841-től fogva elkezdették a zsidók a városban való megtelepedését engedélyt kieszközölni; a mi ugyan 1850-ik évig nagyon sok utána járásba került.

1840 előtt az izraelitáknak nem volt szabad a városban meg hálni; sem legfeljebb a Gilányi és Pónyvási nevű külső szállóhelyeken a városon kívül tartózkodhattak s vonulhattak meg, minthogy e két helyt izraelita kereskedők tartották folyvást hasznóberben.

Minél több izraelita telepedett meg a városban, annál nagyobb mérvet öltött itt a terménykereskedés; a mi aztán a helybeli

szélyes — könnyen lángot vetnének! Öt percz elteltével tízen vannak egy negyed óra mulva százan, egy fél óra után már az egész világ tánczol.

A vakok kiméletlenül fújják a pipót és ütik a dobót; a férfiak előrehajolva szinte reá esnek a tánczosnőre, mint a keselyű a zsakmányra, majd hirtelen hátrafordulva futnak a nők elől, kik illdőzni látszanak öt utai-ban, ezen tolongás közepett, az együtt tánczó pár el nem eresztí egymást szem elől, mindenütt, összetalálkoznak és ismét elhagyják egymást a nélkül, hogy eltévődjenek; pajkos gyerekek kurjogtatva bohó örömmükben keresztül-kasul szaladnak a tánczó tömeg között, nehez kommasszonyok egész erejükből lihegnek, a kor mit sem határoz, némelyik leány kihívó arccal begyeskedik, míg mások apéza arccal tánczolnak, karjaik azonban egyforma gömbölydedek, egyforma keblök hullámzása, mint szinte kélyes mosolyok. Egy szédítő gyönyör zavar meg minden fejet, a fandango érinti a delirium határát és ragadós.

— Padre Antonio — szólítja meg társam a mellettünk elhaladó fiatal papot — nem tánczol ma?

— Nem — felelé a lelkes mosolyogva — sokan vannak és sietek is.

— Oh! de ha én akarnék — mondá Conchita elzárva előtte az utat.

A pap elpirult és reám nézett, arezom kétségkívül jóakarattal tünt fel előtte, mert egy pillantás alatt megszabadítá magát reverendájától, kalapját letette és ime ingujban selyem harisnyában, a diadaltól büszkén, hogy Conchita jött érte, állt szembe a szép leánnyal.

— Mit szól ehhez? — kérde tőlem Péter — Csak azt, hogy a mi francia papjaink lelkiismeretesebbek.

(Vége köv.)

és vidéki terményeknek minden jelentékenyebb nemére kiterjedt.

Rendes közlekedési eszközök nem léte miatt az egész környék összes terményeit Debreczenbe hordta össze, mint fő összevásárlási s egybegyűjtő helyre; s itt azokat a helybeli kereskedők s a pesti és felsőbb vidéki kereskedők ügynökei összevásárolván, s elraktározván, innen a heves, pest stb. megyei szekeresekkel tömegesen szállították Pestre.

Az aként Debreczenben éven át összehalmozódott, egybegyűjtött termények mennyisége óriási mérvű volt, minthogy Debreczen város képezte a középpontot az egész Tiszántulra nézve; úgy az összevásárlás, mint az elszállítványozás tekintetében.

Most mindez az egyes vasuti állomásokon eszközöltetik; s e miatt a debreczeni termény-üzlet rendkívül lepadt és szétoszlott; mert a helybeli kereskedők által közvetített összevásárlásoknak árucikkjei a városba bem szállítottak, hanem azok közvetlenül a vasuti indóházhoz vitetvén, itt rakatnak le, s úgy aztán tovább szállítottatnak.

1841-ben a kerületi tábla elnöke Pály József indítványára a ker tábla tagjai s az annál működő ügyvédek a nagyerdei fürdő-épületben majlisot tartván, midőn alkonnyatkor innen az egész mulató részeg együtt gyalog hazafelé sétált a Nagyerdő és város közt az ut mellett elterülő kietlen kopár s árnyéktalan homok területen keresztül, ezáltal alkalmilag Pály József elnök szóba hozta, hogy az ut mellett két felöl elterülő sivatag földet ki kellene mulató kerteknek osztani; s ennek a városi tanács előtt leendő indítványba hozására felhívta Bayler István jelenlevő városi tanácsnokot. A figyelmeztetés és felhívás nem hangzott el hiába. 1842-ben csakugyan kiosztatott a Nagyerdőre vezető ut sivatag két oldala s így jött létre a Sétakert.

1844-ben tisztújítás tartatván, Poroszlay Fridrik lett polgármesterré. Ez alkalommal a választott hites közönség tagjai közé sok új és fiatal erő választatván be, ezek igyekeztek minden korszerű eszmét megpendíteni, felkarolni, s a város dolgai kezelése körül minél több szigort és javítást hozni létre.

Ezen időszakban kerültek szőnyegre: a Tiszaszabályozás, az utczák kiburkolása, járdák készítése, új színház építése. 1846-ban jött létre a takarékpénztári s nem-sokára azután a gözalmi részvény-társulat. Az első Zala y Aloiz váltótörvényeszéki elnök, az utóbbit Radl József kezdeményezte.

Hanem 1848-ig a város nyilvános életében minél kevesebb gyökeres változás és átalakulás történt, minthogy az államjogi, a társadalmi s rendi, a hatósági és kormányzati állapotok olyanok voltak, hogy azok százados szokásait és osztályzatszerűleg lenyűgöző ódon slendrián szervezetét teljes lehetetlenség volt forradalom nélkül a gyökeresen megváltoztatni, s korszerű működésüvé átalakítani.

Ezen nagyszerű átalakulást az 1848-ik év márczius napjai teljesen váratlanul csakugyan elhozták: és azt egyökeres foganatbavétellel kieroszakolta az ugynevezett „véremlékli forradalom”.

Az államjogi és osztályszerű társadalmi viszonyok erőszakos megrázkódtatása először alulról kezdeményeztetett; alulról proclamáltatott a szabadság és jogegyenlőség. Hanem a midőn az alulról kieroszakolt kiváltságeltörések s egyéb messzeható reformok mindinkább elenyésztették a korábbi állami s társadalmi jogokat, osztályzati elkülönzéseket, elavult százados viszonyokat s intézményeket, — a kék vérű reactio, a „frakkos és doctor” forradalmárok ott fent egymás kezére dolgozva folytatták tovább a jogrombolást a jogok s állapotok nivellirozását.

Az osztrák uralom hatalomvivői és ezek tevékeny eszközei a megkezdett általános jogrombolást s egyenlősítést Magyarországon minden irányban érvényesítették. Itt mindenféle országos és helyi hatóságok és állapotot újra, meg újra s ismét újra szerveztek.

Ez történt Debreczen várossal és ennek lakossága belviszonyaival is.

A gyökeres politikai átalakulásokhoz járult még az új közlekedési eszközök létesülése és az, hogy az izraelitakereskedők a debreczeni piacon mindinkább nevedő számmal foglaltak tért, s ezen folyvást növekedő üzleti terjeszkedést fejtettek ki.

Mindezen tényezők azt eredményezték: hogy Debreczen városának, üzleti, politikai, közigazgatási s közgazdasági viszonyai a képzelhető leggyökeresb átváltozásokon mentek keresztül annál inkább, mert Csorba János felsőbb helyről kinevezett debreczeni polgármester teljes öntudatossággal igyekezett a városnak és lakosságának főleg birtokviszonyait véglegesen szabályozni s minden irányban rendezni.

1850-ik évtől kezdve a régi Debreczen és ennek századokon át tartott intézményei lassanként elenyészték és új intézményeknek s új szellemnek engedtek helyet.

Napi hírek.

— A „debreczeni casino” ötvenéves fennállásának ünnepélyére f. hó 9-én d. u. 4 órakor a casino helyiségében a t. közönséget, külön meghívók küldetvén, e hírlapi meghívás utján tisztelettel meghívja és szívesen látja. Az elnökség.

— Ma 54 éve. A közügynek egy szerény, becsületben öszült munkásáról emlékezzünk meg, ki 54 év előtt lépett a város szolgálatába, s ott fokoként előhaladva, mindenki által szeretve és becsülve ma is egyike a legszorgalmasabb tisztviselőnek. S z ü e s Mihály bátyánkról van szó, ki a terhes városgazdái hivatal ezer nyüggével, bajával ma is úgy viszi, hogy abban ugyan hibát nem találhatna senki. Hosszu idő 54 év, egy ember életnek is megjárja, hát még hivataloskodási időnek! Szép áldása az istennek, midőn valaki ily hosszu idő után is, nem roskad az élet terhe alatt. Szép dolog, midőn valaki úgy tölti be hivatalát, hogy kivétel nélkül mindenki azt mondhatja reá: ez az ember megtestesült becsületesség! Szívünk-ből kívánjuk, hogy őt az isten még sokáig tartsa meg városunk közügyeink javára.

— Tornaegyletünk az általa alakított vívóiskola vezetésére a helyben állomásozó tisztikar egyik tagját Ballon József főhadnagy urat volt szerencsés megnyerni, ki — tekintettel arra, hogy a vívni tanulók jelentékeny része még csak ezután lép, mint önkéntes katonai szolgálatba, s a hadseregnek nagy előnye, ha az újonnan belépettek nemcsak a testgyakorlatban de a vívásban is jártasak — s z i v e s s é g b ő l vállalkozott a vívás tanítására. Midőn e ténny örömmel hozzuk nyilvánosságra s a szivesen vállalkozó főhadnagy urnak e helyre, és előre is mély köszönetünkkel adozunk, lehetetlen köszönetünkkel nem fejezni ki, Dietrich Adolf ezredes ur önágyaságá iránt is, ki vívóiskolánk felállítását szives beleegyezésével lehetővé tette. Debreczen 1884 márczius 5. A debreczeni tornaegylet választmányja nevében Koszma Zsigmond titkár.

— Kereskedőink figyelmébe. Felhívjuk az összes kereskedő és vállalkozó urak, hogy csak oly kereskedelmi utazókkal és ügynökökkel álljanak csak szóbeszédbe is, kik a magyar nyelvet beszélni képesek, mert ez által a magyar nyelv tanulása terjedni fog, másfelől pedig magyar fiatal emberek fognak alkalmazásba juthatni, — mi által a nemzeti vagyonosodás emelkedik s az adófizetési forrás növekszik, és ha az összes kereskedő urak ezen felhívást megtartják: a hazai és külföldi nem magyar czegek kénytelenek lesznek magyar utazót is alkalmazni. — Ezen felhívás átvételére az összes magyar sajtó kéri; e felszólalásra egy közelebbi botrányos eset szolgáltatott alkalmat, de különben is nemzeti érdek. N é g y e n.

— Köszönetnyilvánítás. — A tüztöltő egylet táncestélye alkalmából Jónás Lipót ur 5 frt, Kaszanyitzky Endre ur 2 frt adakozott utólag; fogadják a bizottság köszönetét.

— Halált okozó súlyos testi sértés büntényében hozott ma ítéletet a helybeli kir. törvényszék. A vádlottak padján Hüse Imre és Varga István ültek, kik mult év november 16. óta vannak vizsgálati fogságban. Vádlottak teljes beismerésben voltak. Az eset következő: A mult évben a debreczeni vásárról ment hazafelé a sámsóni uton id. Mercse György többek társaságában. Az uton találkoztak Hüse Imrékkel. Összeszólalkoztak, mely később tetlegességekbe ment át. Kerekes Ferencz és id. Mercse kaptak össze. Elküldtja magát a Kerekes felesége, hogy menjenek az ura segítségére, mert agyonütik. Hüse és Varga a leugranak a szekérről, s a mit hamarabb kézhez kaphatnak, levezik a löcsöt, s azzal szietnek a dulakodókhöz Kerekes mentésére.

E közben részeg fővel olyanokat ütnek a Mercse fejére, és nyakszirtjére, hogy az néhány óra mulva belehalt. Az egész társaság olyan részeg volt, hogy arra a körülményre, hogy Mercse az ütések után még saját erejéből tudott a szekérre felülni, a mai tárgyaláson az áldozatnak kis 5 éves fiacskája tudott felvilágosítást adni, a ki a szerencsétlenségénél szintén jelen volt. A mai törvényszéki tárgyaláson elnök volt Szögyény István, bírák: Ujhelyi András és Moesi Majos, jegyző: Sárváry Lőrincz, vádló: Kémeri Károly kir. alügyész. Első rendű vádlott Hüse Imrét Dr. Kardos Sámuel; másodikrendű vádlott Varga Istvánt Dr. Holländer Dezső védte. A törvényszék mindkét vádlottat ember halált okozott súlyos testi sértés vétségében mondta ki bűnösnek, s a vizsgálati fogság beszámításával egy egy évi börtönre, s az özvegynek egyetemlegesen megtérítendő 300 forint pénzbírságra ítélte. Vádlottak az ítéletbe belenyugodtak de mert a kir. ügyész fellebbezett, a védők is fellebbezést jelentettek be.

— Tüz. A mult év őszén egy időtájban sűrűn volt városunkban tűz eset, és pedig többnyire a csapó-utcai részen. Általános

volt akkor a ménye. Most Az este ugya számú nádas szedők csak a reggel hét óra alatt lévő há den kétséget A tüztöltők m tak, azonban zet ideje kor

— Az helyezése. mintegy vázl megállapított rata az Erzs zős torkolatá jobb és balol épületei. A izgatósági és vendéglo, me sorra. másik vendéglokn egészsegügi kiszögelo sar a borkóstolo csarnok és t fasor felső v hoz közel ta dalán az ipa nyarulóban a tól jobbra es zata a Stefá lebb fekszik lem csarnok két oldalán gazdasági g együtt. Az l az állatkállé és Hermina végre közel a harmadik Hermina utr

— Hal Ujság” írja: történt a ha Balog Mária korcsmárosné mekszülésben meke néhány nek testét az A csész meg tán szokás s vetődött bizo nár Mária s fögg hettel a kinek kopors megérinthető szedik, S es porsót s Ba szemfödület, haját töből l több egyén

— Különös lyozására, s metőesőz s porsó felész heten jutott pedig egy, k kész a járás szombaton, ria sirját s földének fe van vágya, rab papirosi mint több t ismerték a haját ók loj most át fog hez. Ugy lá illeték babo nem a mago nek a bizta

— Pár miatt. A té vasó-termébe budavári gy tett. Egy hí déki bíróság melegen vé szó-szót ért nyokban en lett. A pár lek lovagia

— A Zichyfalván tört viztöt okoztak. A fekvésű há pusztítások ispanja az nyi mérték kényri hon

— M Mosócson, dész a ról tett ki az ugyan oda rab vaddis dőghusból, félreszó he tudta ezt családja s menyök se kat s nagy szomoruan hamar mut mig három

— L rocsai szül nyai földm hány hóna szonyban szidta, sőt

volt akkor a nézet, hogy ez gyújtogatás eredménye. Most ismét gyújtogatásról irhatunk. Az este ugyanis nagy-csapó-utczán a 290. számú nádas házat gyújtották meg, de a szomszédok csakhamar leverték az égő nádat. Ma reggel hét órákor ismét oláh-utczán 244. sz. alatt levő háznál támadt a tűz, és pedig minden kétséget kizárólag gyújtás következtében. A tűzoltók mindkét helyre gyorsan kivonultak, azonban az összefutott szomszédok a tűz ideje korán elnyomta.

Az orsz. kiállítás épületeinek elhelyezése. Időszerűnek tartjuk röviden mintegy vázlatát adni a kiállítás végleges megállapított helyszínének. A kiállítás bejárata az Erzsébetfásor és a Stefánia ut közös torkolatában fekszik. Az Erzsébetfásor jobb és baloldalán csoportosulnak a kiállítás épületei. A bejáratól közvetlenül balra az igazgatási épület, ezen túl következik két vendéglő, melyeknek egyike az Erzsébet fásorra, másik pedig a nádor-körútra néz. A vendéglőkön túl fekszik a tengerészeti és egészségügyi csarnok, míg a nádor körútra kiszögellő sarokban a mezőgazdasági csarnok, a borkóstoló, az időleges mezőgazdasági csarnok és tanszerépület helyeztetett el. A fásor felső vége felé haladva, a Hermína uthoz közel találjuk gyanacsak a fásor baloldalán az iparcsarnokot, ettől balra egy kanyarulóban a házi iparcsarnokot. A bejárat-tól jobbra esik miécsarnok, melynek homlokzata a Stefánia utra szolgál, ettől kissé feljebb fekszik a vörös kereszt és a honvédelem csarnoka. A fásor legkülső végének két oldalán helyezték el a munka és mezőgazdasági gépek csarnokát a kazánházzal együtt. Az István ut baloldalán tudvaleg az állatképző és a víz elhelyezve. Az István és Hermína ut által képezett sarkon fekszik végre közlekedési csarnok és közelében a harmadik vendéglő, melynek homlokzata a Hermína utra esik.

Halottrablás babonából. A „Halasi Újság” írja: A múlt hetekben botrányos eset történt a halasi római katolikus temetőben Balog Mária (Balog Istvánné, Jankai Anna korcsmásné leánya) a múlt év végén gyermekülésben meghalt; akkor született gyermeke néhány hét múlva szintén elhalván, ennek testét az anyjéé mellé kívánták temetni. A csász megásta a gyermeknek a sirt s aztán szokás szerint ott hagyta. Időközben odalátott bizonyos Meskó Antal és neje Molnár Mária s azt gondolták el, hogy a már több héttel azelőtt eltemetett Balog Mária kinek koporsója az ujonnan ástott kis sírból megérinthető volt, az értékes tárgyakat lecsedik, s csakugyan fel is feszítették a koporsót s Balog Mária testéről letették a szemfedőket, továbbá a halottnak dusz szöke haját től levágták. A halottrablás állítólag több egyén jelenlétében történt — kik elég különös — mit sem tettek annak megakadályozására, sőt a halottrablóknak még a temetőcsész neje kölcsönzött harapógót a koporsó felkészítéséhez. Ez eset csak a múlt héten jutott tudomására a hatóságoknak, még pedig úgy, hogy azt a római katolikus lelkész a járásbírósnak följelenté. Ez mult szombat, február 23-án felásatta Balog Mária sírját s azt találta, hogy a holt szemfedőnek fele le van szakítva, haja pedig le van vágva, de a haj azért ott volt egy darab papírosba takarva. Meskó és neje, valamint több tanu beidézetté, a vádlottak elismerték a tettet s azt is, hogy a levágtott haját ők lopták vissza a koporsóba. Ügyük most át fog tetetni a kalocsai törvényszékhez. Ugy látszik, hogy e botrányos tettet az illetők babonáságból követték el, még pedig nem a magok jószántából, hanem másvalakinek a biztatására.

Párbaj a budavári gyilkosság miatt. A félegyházi társalgó-egyesület olvasó-termében a minap néhány úri ember a budavári gyilkosság kivégzéséről beszélgetett. Egy fiatal jogász, különben egyik vidéki bíróság tagja, egy laikus ellenében oly melegen védelmezte a Csemegi-kodexet, hogy szó-szót ért, a dialóg hevesse rohamos arányokban emelkedett, és a dolog vége kihívás lett. A párbaj azonban elmaradt, mert a felek lovagiasan kiegyenlítették az ügyet.

Artézi kut által okozott árvíz Zichyfalván az artézi kutból nagy erővel ki-tört víztömegek tegnapelőtt árvízveszélyt okoztak. A gözmalom bedőlt, az alacsonyabb fekvésű házakban a betódult víz jelentékeny pusztításokat vitt végbe. Torontálmegyé al-ispánja azonnal kiküldte a helyszínre Imrinyi mérnököt. A kitódult víz vagy ezer szaké-ny homokot hordott ki az artézi kutból.

Méreg által veszett cigányok. Mosócson, Turóc megyében a minap egy erdész a rókáknak egy megmérgezett lovat tett ki az erdőbe. Néhány nap múlva csakugyan oda veszett néhány róka, de négy darab vaddisznó is, a melyek ettek a mérges dögusból. Az erdész rókát, vaddisznót egy félreeső helyen elásatott. Valahogyan meg-tudta ezt azonban a falubeli cigányok egyik családja s gondolván, hogy a cigányoknak a menykő sem árt, titkon kiásták a vaddisznókat s nagy lakomát csaptak. De lakomájuk szomorúan végződött, a méreg hatása csakhamar mutatkozott s négy cigány meghalt, míg három a halállal küzködik.

Leharapta a felesége orrát. Barocsai szül. Balási Julianna egy simontornyai földműves 21 éves neje, jóllehet alig néhány hónapig menyecske, nagyon rossz viszonyban élt a férjével, mert az folytonosan szidta, sőt ütötte is. E miatt apja a me-

nyecske haza is vitte a maga házához. Pénteken a férj megtudta, hogy az öreg nincs otthon, bement a feleségéhez s szép szóval kérlelni kezdte, hogy menjen vissza hozzá lakni, de a nő tagadó választ adott; erre a férj hirtelen hozzá ugrott, fejét átölelte és az orra hegyét leharapta.

Fenevadak Berlinben. Hatvan óriási vízi kigyó érkezett e napokban a berlini akváriumba Indiából, öt nagy posztóval bérel lédában, melegítő-palackok közt. A kigyók mohón rohantak bele a rég hiányzott vízbe. Értékük vagy hatezer forint. — Egy berlini színházban most szabadon idomított szibériai farkasokat mutogat egy spanyol. A hat jámbor bestia katonamódra sorokat, rendeket képez, két lábon jár, szolgál stb. A legtanulmányosabb közöttük hét széklet ugrik át. A spanyol a farkasokat kölyökkorukban ágyában hálatta maga mellett és azok most is mint hű ebek követik urukat.

A vereskereszt-egylet debr. fiókjának évi jelentése.

A magyar szót korona országai vörös kereszt-egyletének debreczeni fiók intézete az 1883 március 26-án tartott közgyűlésben lett megalakítva s miután ugyanakkor a városi választmány férfi és nő tagjai megválasztották, ezen választmány az alapszabályok 22 §. illetőleg 40 §-a alapján még ugyanaz nap megválasztotta elnökeit, jegyzőjét pénztárnokát és az orvost.

A városi választmány több gátoló körülmény miatt különösen pedig azért, mert nem volt birtokában az 1879.1880.1881 és 1882 dik éveken beiratkozott tagok hiteles névsorának, mennyiben a gyűjtésre megbízottak, az aláírási ivatek annak idejében a beszédett pénzzel együtt kevés kivétellel közvetlen a központhoz juttassák — kellő tevékenységet nem tanusíthatott.

Az elnökök fáradozásai folytán elvégre sikerült 1879—1882-dik években kötelezőleg aláírt tagok névsorát, leginkább a központi igazgatóságtól nyert adatok alapján összeállítani.

Ezen adatok szerint az említett 4 évben aláírt:

1. mint alapító 20 frton felüli összeggel 23 egyén.
2. mint rendes tag, egyszer mindenkorra 10 frttal 22 egyén.
3. mint rendes tag 1 forint vagy azon felüli évi díjjal 6 évi kötelezettséggel 103 egyén.
4. mint egyszer mindenkorra adományozó 34 egyén.

Összesen 182 egyén. Az ezeztől annak idején bevett összegek a központi pénztárba eljuttattak 192 frt 66 kr. kivételével, melyből 97 frt a helybeli takarékpénztárban, 95 frt 66 kr pedig a helybeli ipar és kereskedelmi bankban kamatoztattak.

A vörös-kereszt egyletnek városunkban minél szélesebb körben való terjesztése végett a városi t. bizottsági közgyűlés kebeléből polgármesterünk elnöke alatt kiküldött bizottság által 1883-ik év január 13-án kibocsátott aláírási ívek szerint aláírt az 1883-dik évtől számított kötelezettséggel:

1. mint alapító 20 frton felüli összeggel 18 egyén.
2. mint rendes tag egyszermindenkorra 10 frttal 54 egyén.
3. mint rendes tag 1 frt vagy azonfelüli évi díjjal 5 évi kötelezettséggel 293 egyén.
4. mint egyszermindenkorra adományozó 76 egyén.

Összesen 407 egyén, kiktől is 1883 december 31-ig bevétellett s a helybeli ipar és kereskedelmi bankban az elszámolásig kamatozás végett elhelyezett 826 frt 50 kr. Ezek szerint 1879—1883 években a beiratkozottak száma következő:

1. alapító 41.
2. rendestag egyszermindenkorra 10 frttal 76.
3. rendestag 1 frt vagy azon felüli évi díjjal 6 évi kötelezettséggel 396.
4. mint egyszermindenkorra adományozó 76.

Összesen 589. Mintán a pénztári könyvek a központi igazgatóságtól időközben kiküldettek, pénztárnok Zádor Lajos ur a kintlevő hátralékok és az 1884 dik évi tagsági díjak beszédését folyó február havában tetteg megkezdette. (Vége köv.)

Színház.

Halmainé jutalomjátékára tegnap az „Üdvöske” operette került színre. Zajosaább, tüntetőbb színházi este az 1884/84-iki színidényben a Jókainé jubileumát kivéve még nem volt. A színház minden zugában szorongásig megtelt, s a művésznő elhalmozta a kitüntetések minden jelével. Kélték két remek koszorút bocsátottak le a zsinórpadlásról, az egyiket egy rózsaszínű, a másikat egy kék selyemruhához való kelme díszítette. Ezenkívül több virágokréta közlül egy ritka szepet és értékeset (Nagy Amáliánál készült) a „husz árok” nyújtottak át; egy levélborítékban 100 forint és egy arany volt elhelyezve, melyet a közönség gyűjtött a kedvező énekesnőnek. Végre egy

költeményről is megkell emlékeznünk, melyet a közönség között osztottak ki, s melynek egy strófáját ide iktatjuk:

Am légy te is hű — nem mint sok
Papnője Tháliának —
Légy mindég hű családnyá
Debreczen városává.

Egy szóval az egész este zajos tapasztalattal folyt, s Halmainé olyan kitüntetésekben részesített, a minőt a debr. közönségtől jutalmazásúl megérdemelt.

A vörös-kereszt nyertes sorsjegyei.*

A főnyereményt: 50.000 forintot 2297-dik sorszámszám 8-ik száma nyerte meg. Az 5000 frtos második nyereményt a 3339. sorszámszám 8-ik sorszáma nyerte. 1000—1000 forintot nyertek: sorszámszám 6164. sorszámszám 34. sorszámszám 6881. sorszámszám 15; sorszámszám 7292. sorszámszám 15.

Egyenkint 500 frtot nyertek: 2998 sorszámszám 93 sorszámszám; 3669—73, 4541—52, 4781—98, 4823—91, 5309—33, 5998—89, 6092—43, 6140—43, 6298—83. 100—100 frtot nyertek: 348 sor. 64 sorszámszám, 577—49, 1754—65. 1979—45, 2389—4, 3056—43, 3254—92, 3265—5, 3535—42, 3635—19, 4194—81, 4470—68, 4674—89, 4905—35, 5497—23, 5960—37, 5979—55, 6250—4, 6344—75, 6443—69, 6478—66, 6490—95, 7346—84, 7456—31, 7862—44. 50—50 frtot nyertek: 155 sor. 86. sz., 383—55, 507—28, 606—55, 643—83, 673—21, 873—63, 1106—63, 1402—48, 1913—74, 1936—26, 2380—42, 2468—92, 2643—2, 2678—59, 2720—84, 3378—89, 3536—50, 3692—73, 3702—43, 3890—17, 4462—86, 4577—52, 4639—4, 4671—25, 4813—27, 4853—74, 4898—99, 5069—11, 5217—76, 5497—31, 5535—22, 5570—39, 5519—49, 5647—99, 5847—31, 6124—62, 6232—41, 6669—46, 6682—78, 6790—85, 6980—25, 6999—62, 7045—34, 7165—69, 7200—15, 7299—19, 7302—52, 7302—77, 7985—61.

25—25 frtot nyertek: 115 sor. 92 sz. 268—23, 499—41, 521—45, 559—82, 563—35, 716—70, 872—88, 947—31, 978—55, 1241—40, 1451—48, 1794—9, 1881—59, 2237—25, 2492—5, 2492—83, 2496—5, 2528—25, 2961—2, 2961—43, 2999—10, 3133—74, 3283—50, 3470—36, 3585—88, 3627—39, 3938—82, 4056—83, 4062—40, 4221—26, 4268—67, 4268—13, 4444—5, 4493—26, 4518—72, 4543—15, 4751—20, 4861—61, 4889—77, 4938—52, 4948—32, 5267—67, 5290—35, 5365—71, 5478—72, 5564—49, 5701—36, 5799—6, 5857—56, 6144—84, 6298—33, 6539—24, 6615—39, 6909—84, 6915—10, 7190—72, 7203—86, 7686—53, 7774—32, 7820—61, 7884—29.

Kihuzatott továbbá a következő hat töltesítési sorszámszám, a mely alatt foglalt 600 sorszámszám, ápril 1-től egyenkint 6 frttal beváltak. E sorsjegyek azonban a sorsolásban továbbra is részt vesznek. E sorszámszámok a következők: 3073, 3248, 4017, 5236, 5961, 6841.

Egy antispiritista a trónörökös pár előtt.

A trónörökös pár és kis udvari társaság előtt tegnap este 8 órákor mutatá be magát Stuart Cumberland az antispiritista. A trónörökös és Stefánia főhercegnő, ki az angol nyelvet tökéletesen bírja, sokáig beszélgettek Cumberlanddel, ki elmondta néhány drasztikusabb példáját annak, hogy mediumokat miként álcozták már le, aztán a trónörökös kérésére bemutatta, hogy minő módon tudja ő kitalálni a mások gondolatait.

Mr. Cumberlandnek a mutatványok alatt bekötötték a szemét, s ő megfogja egyik kezével annak a kezét, kinek gondolatait ki kellett találnia, másik kezét az illetőnek homlokára tette. Legelőbb a trónörökösök kérdte, hogy mire gondolt ő egész nap. Cumberland erre gyorsan keresztül vezetett a trónörökösöt néhány szóban az egész társasággal együtt, s egy homéró előtt állt meg. A trónörökös valóban a rossz időre gondolt. A társaság csodálkozása nagy foku volt e nem mindennapi dolog fölött, mire Cumberland elmondta, hogy minő külön adománya az ő neki, hogy így összeköttetésbe tudja magát hozni azzal, akinek gondolatait ki kell találnia. A trónörökös ezután így szólt: Én már hallottam arról, hogy ön kitalálta egyszer, hogy Lorna maquis egy iramszarvasra gondolt. Nekem ugyan olyan állapot nincs, de most rágondolok egy másik állatra. Ki tudná ön találni, hogy melyinre? — Mr. Cumberland erre kézen fogta a trónörökösöt, keresztül ment vele egy egész sor szobán, folyosón, s végre az előcsarnokba állott meg, hol egy nagy fekete kutya feködött, melyre a trónörökös valóban gondolt. A főhercegnő kíváncsiságára ezután megmutatta s megmagyarázta azt a spiritista mutatványt, hogy miként lehet valakinek a karjára egy gyűrűt feltenni, daczára annak, hogy kezeit szilárdul összeszorították. Mr. Cumberland erre szilárdul összefogta a gróf Bombelles kezeit és Reiner főherceg egész könnyedén föl tudta vonni karjára a gyűrűt. Legnagyobb meglepetést okozott azonban,

* Közöljük többek óhajtatására e számjegyzéket, mivel a sorsjegyek egy nagy része a nők körében van elterjedve.

hogy Cumberland kitalált három nevet, amit a trónörökös papirszeletekre írt föl. Ezután Stefánia főhercegnő azt az óhaját fejezte ki, hogy Cumberland most az ő gondolatát találja ki, de egyuttal tudtul adta Pálffy grófnak, hogy mire gondolt; Cumberland megfogta a gróf kezét, s a társaság élén gyorsan keresztül ment vele több szobán, végre egy sötét helyiségben megállott, s rámutatott egy függő képre.

Midőn világot hoztak a szobába, hogy Cumberland a Zsófia főgnő arezképét jelölte ki, mely Stefánia főgnő valóban gondolt.

Bastianról azt beszélt Cumberland, hogy egyszer Bastian cukrokat osztogatott szét a „szellemvilágból” valókat, de ő megtalálta ott egy papírt, mely tartója volt e bonbonoknak, s rajta egy londoni cukrásznak a czéje.

A trónörökös megköszönte Cumberlandnak az élvezetes mulatságot, mit nyújtott s azzal bocsátotta el, „a viszontlátásra.”

Husárok

megállapítva s bejelentve 1884. márcz. 2-től márcz. 12 ig.

48 kr. Magyar Gábornál czegléd-utca 55 sz. alatt. Dedó-utca 125. sz. a. Balogh Jánosnál mester-utca 1113 sz. a. Katona Lajosnál rózsás-utca 10 sz. alatt. Gyarmati Istvánnál mester-utca 1442 sz. a. Varga-utca 2238 sz. a. Nagy Mihálynál Pfa utca 970 sz. a. S végre Szentesi Istvánnál szt. Anna utca 2667 sz. alatt.

Minden többi bejelentett mézarszékekben pedig 50 kr.

Jegyzet: Magyar Gábor három székében 1 kiló hus nyomtaték nélkül a közönség részére 8 krral, — a cs. kir. katonai kórház részére pedig 10 krral drágább. Debreczen, 1884. febr. 26.

Legujabb.

„Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

Budapest, márcz. 5. A képviselőház a szeszadó törvényjavaslat tárgyalását folytatta.

London, márcz. 5. Graham tudatja, hogy a helyőrséget, egyiptomi lakosokat és sebesülteket Frinkitaba küldte, hol csapatait összepontositani fogja. Tohártól délre eső arab falvakban két elhagyott ágyut, sok lőszert és körülbelül ezer lőfegyvert találtak. Az ellen-ség a hegyek közé visszavonult.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

VII. Bérlet 17. szám.

Csütörtök márcz. 6-án.

adatik:

A Stomfay család.

Színmű 3 felv.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Ujabb bizonyítékok.

Kapcsolatban az utóbbi közleménnyel, mely a jelen században, kivált a gyermekek közt, oly igen elterjedt betegségről, a görvélről (Skrofula) szölt, nem lesz érdektelen Gross Mihály urnak, herbitzeimi kádrnak Elzászban, egy levelét közlenünk, melyben tudatja, hogy 13 éves leányának nyakán mirigydagánatok voltak, ép azon körülmények, melyekről dr. Leibautnak a „regeneráló gyógymódról” irt füzetében (kapható Lampel R. könyvk. Bpest váci utca 17 szám 30 kr.) a „Görvél” czimű fejezetben olvasott.

Hat hétig alkalmazta az e füzetben kifejezett gyógymódot, kis leánya hajában, s most a következőt írja:

„A regeneráló gyógymód teljesen helyreállította 13 éves leányom egészségét, ő nem görvélyes többé! Fogadjá forró köszönetemet! S e soraimat adja át a nyilvánoságnak, hogy e hasznos könyvecske annál jobban terjedjen mindenfelé.”

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legjobb asztali- és üdítő ital,
kitünő hatásának bizonyult köhögésnél,
gégehajkónál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

A
PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK
TÖBLESZTÉSI
JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖKET
 engedélyez
5%-os bank-záloglevelekben,
 előnyös feltételek mellett és pedig földbirtokra a magyar korona területén, valamint a vidék nagyobb városaiban fekvő bérházakra is.
 Ezen üzletre vonatkozó határozmányok kívánatra megküldetnek.

Dr. Thomson Toilette szere
 biztossítottik ártalmatlanságáért

EXTRAIT DE NOIX
 du Dr. Thomson.

Oly szer, mely a megöszült hajnak 14 napi használat után eredeti színét visszaadja; nem festi a fejbőrt, sem a fehéremélt, csak egyedül a haját. Ha óhajtatjuk megöszült vagy vörös haját azonnal barnára, vagy feketére festetni, ajánlom az Extrait de Noix de Galle szert.

Az Extrait de Noix ára egy üveggel 3 frt.
 Az Extrait de Noix de Galle 2 frt 50 kr.

EAU DES ONDINES
 du Dr. Thomson.

Olyan szer, mely fekete, barna vagy vörös haját 8 nap alatt szőkévé festi. Ha pedig valaki óhajtaná az általánosan kedvelt arany-szőke szint elérni, használja utólagosan az „Eau des Sylphides” szert.

Az Eau des Ondines ára egy üveggel 4 frt.
 Eau des Sylphides 3 frt.

Debreczenben valódi minőségben egyedül Szepessy és Kerekes urak kereskedésében.

Figyelmeztetésül!

Vann szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a helybeli piacon Teleki-utca szegletén levő házban a volt

BERÉNYI és TÁRSA üzlethelyiségét átvéve, azt ma. Márczius 1-én dusan felszerelve megnyitottam, nevezetesen: ajánlom a legújabb divat után készült

kész női ruhákat, manfilleket, tavaszi felöltöket, esőköpeny, nap- és esernyőket, kész gyermek ruhákat stb. férfi és női fehéremű raktáramat.

Női ruhák megvarratása jutányosan elvállaltatik.
 Támaszkodva az évek óta a fővárosban szerzett tapasztalat és szakmirendre, oda fogok törekedni, hogy a n. é. közönség pártfogását kiérdemelhessem.
 Alázatos szolgálója
LUKA ARMIN.

Gyógyjelentések
Magyarországból

az egyedül valódi HOFF JÁNOS-féle malátakivonati egészségi sör, a maláta-egészségi csokoládé és mell-malátacukorkák felől, köhögés-, mellbetegség, testi gyengeség, vérszegénység, gyomorhajnál és minden betegségből való fellábadásnál.

Stafiszília
 a Hoff J.-féle malátagyógyításkészítményeket illetőleg.

A betegségek, melyekben a malátagyártmányok, Hoff János reudszere használtak, a következők: köhögés, légző szervek csuza, tüdővészkr, aistebajok, hámorrboid, eierőtlenedés, hagy-máz, vérszegénység, emésztési nehézségek. Használt gyártmányok: malátakivonati-egészségi sör, maláta-chocoládé, koncentrált maláta-kivonat, mell-maláta-cukorkák. Valamennyi Hoff János reudszere szerint.

Alapítási év: 1847. — 59 kitüntetés. — Több mint 1 millió köszönőirat. — A Hoff János-féle maláta-gyógyításkészítmények eladása minden művelt államban, 27,000 elarusító helyen eszközöltetik, ebből esik Nyugat-Európára 12,800, Kelet-Európára 9000, Amerikára 4300; ezekhez igénybe vétetik Európában 1600, Amerikában 400 újsg.

Fennáll Berlinben 1859 óta, Bécsben és Budapesten 1861 óta.

A valódi maláta-készítmények egyedüli feltalálója és készítőjének, Európa legtöbb fejedelmel csász. kir. udvari szállítója

HOFF JÁNOS
 cs. kir. udvari szállító urak, kir. kereskedelmi tanácsosnak, — az aranykoronás érdemkereszt tulajdonosának, magas rendek lovagjának: Bécsben, Gyár: Grabenhof, Bräunerstrasse 2. Iroda és gyári raktár: Graben, Bräunerstrasse 8.

Bátorkodom az ön jeles malátakivonataiból, mely rám nézve annyira gyógyhatású, ismét egy csekély mennyiséget rendelni és pedig 13 palack malátasört és 1 kilo I. rendű csokoládét.

Villány, 1884. január 11-én. **SCHUSTER JOZEFINA.**
 Kérek 6 palack malátasört és 3 font I. rendű csokoládét részemre küldeni. Nagymérvű buskomorságban szenvedek. A csokoládéból mintegy 40 fontot használtam már fel, mert engem igen jól táplál. Midőn 1881-ben személyesen látogattam meg az ön bécsi raktárát, már akkor is megdicsértem az ön készítményeit. És most 1884 január 5-én, gyógykezelő hirneves orvosom Dr. Leidesdorf tanár, udvari tanácsos az ön malátasörtét ajánlotta.

Sasd (Magyarország), 1884. jan. 11-én. **Dr. KUGLER LIPÓT,**
 kerületi orvos és Baranyamegye tiszteletbeli főorvosa.

Tekintetes ur!
 Sziveskedjék az ön jeles Hoff János-féle malátakivonati söréből részemre küldeni. Felső-Stancie, 1884. jan. 1-én. Bukow **JOAN RITTER v. BEJAN.**
 Kérem, sziveskedjék az ön Hoff János-féle mell-maláta-cukorkáiból minél előbb küldeni. E cukorkákat igen jóknak találtuk s ezért óhajtjuk közvetlen öntől hozatni.

Lőce, 1884. jan. 2-án. Tisztelettel **KRAY MIKSA.**

Árak: Ma átakivonat egészségi sör 1 palack 60 kr. 13 pal. 7,26 frt. 28 pal. 14,60 frt. 58 pal. 30 frt. 1/2 kilo maláta csokoládé I. 2 frt 40 kr. 1/4 kilo 1 frt 30 kr. II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr. 1/4 kilo 90 kr. III. 1/2 kilo 1 frt. 1/4 kilo 60 kr. Maláta-cukorkák I. zacskó 60 kr. 30 és 15 kr. Malátakivonat 1 üveg 1 frt 12, kisebb 70 kr. — Gyermek tápmaláta liszt 1 frt. Egy maláta fürdő 90 és 50 kr. 2 frton alól semmisen szállítatik. Az első valódi Hoff János-féle nyakoldó maláta mell-cukorkák kék papírban vannak. Vevésnél csakis ilyenek kérendők.

Főraktár Debreczen: Csanak József fűszerk., továbbá Rickl József Zelmos Geréby Fülöp és Varga Lajos uraknál. Nyiregyháza: Korányi Imre gyógy. Nagyvárad: Janky Antal. Nagy-Károly: Ujházy István, Kaufmann Jakab, N.-Bánya: Ifj. Orosz István. Szatmár: Jakó Mihály. Zilah: özv. Weisz Sámuelné. H.-Böszörmény: Dengyel László továbbá az ország minden nevezetesebb gyógyszerházában.

GOLDENSTEIN
 legújabb szabadalmazott mosószer

megtakarít fát, gyertyát, szemet és megkímél minden fáradságot, nélkülöz mindenféle mosóeszközöket és tiszta az ártalmas és ruhát rontó essentiálól

Főraktár Bécs, I. Fleischmarkt 15.

Kapható minden fűszer- és gyarmatárú kereskedésben. Ismétlőárúknak árkedvezmény.

500

szép kifogástalan szivarkát lehet készíteni az ön, a cs. kir. dohánygyárakban is használt

szivarka
TÖLTŐ-GÉPEMEL

mely érezből igen csinosan készítre, 3 különféle erősségben, vékony középtáj, vastag, különbség nélkül, használati utasítással együtt 65 kr. Csak akkor valódi, ha czégembelevésve.

Az ön szivarka-hüvelyeim, szintén három erősségben, csak a valódi francia-büznéküli

„Le Houblon”-papírból (fehér) vagy k koricza-papírból (sárga) következő áron kaphatók:

Szipka rész nélkül, sima 1000-re	—,80
Szipka rész nélkül, elegáns aranyjegygyel, 1000-re	1,30
Szipka résszel, sima 1 karton 500 drbbal	1,05
Szipka résszel elegáns arany, kék vagy fekete jeggyel, 1 karton 500 darabbal	1,50
II. rendű minőség, szintén fehér vagy sárga melyet mások első rendű képen ajánlanak, ára:	
Szipka rész nélkül, sima, 1000 darab	—,50
Szipka rész nélkül, elegáns aranyjegygyel	—,90
Szipkával, sima, 1000 darab	1,80
Szipkával és elegáns arany, kék vagy fekete jeggyel, 1000 darab	2,20
Közönséges tömő gépecske hozzá	—,10

Levélbeli megrendelések utánvéttel vagy az összeg beküldése mellett. Ismétlőadók százalékos kapnak.

Bejegyzett védjegy.
 Óvás! Hamisítástól megóvásuk czéljából minden karton a fenti keres. törvényszéki bejegyzett gyár-jegygyel van ellátva.

Cawley & Henry párisi
 francia szivarka és gépecskék raktára:

Wlach Albert,
 Bécs, Mariahilferstrasse 58.
 (ezelőtt Praterstrasse 18.)

Valódi
quedlinburgi
répamagot,
francia-,
olasz-, és magyar
luczernamagvakat,
 valamint kitünő szép
stiriai vörös
lóheremagot
 jutányos árban ajánl
CSANAK JÓZSEF
 fűszerkereskedése.

Szerkesztőség
 Piacz SIMONFFY-házában
 HIRDE
 előfizetési pénzek és
 valamint a lap
 minden közlem
 Bérmentetlen levele
 fogja
XI. évf
A párt
 Előre itt
 a fejükbe sz
 állapotukban
 megosztandó
 országra szól
 fel a világot,
 után is hajaj
 lyet engedett
 délyeknek, s
 másra — s o
 nek el, midőn
 megpillanthat
 Tűz és
 mérsékelt elle
 zönség, mert
 — a másiktó
 m i t a k a r.
 Ezen ele
 kormány, a s
 tására azért,
 s kezdetét ve
 serű harcza, i
 polgárai jóléte
 Alig neh
 dicsérettek é
 ritották elvtár
 gehst vo
 grosse St
 sikerült a leg
 kolni, sült ki
 dulhat előre:
 hosszú a la
 hogy hirt és
 szerezni a va
 A hét
 egy helyben
 legvénebb há
 benesők előre
 akarják még
 hívőkkel, hog
 elve még gy
 Csak ra
 önzettek min
 hosszú tógát
 színe alatt
 csak rajta, é
 megbínteti r
 Immár
A „Debrec
 Szol
 Franciaából
 — Padr
 ér annyit m
 ber, ki ma tá
 tegye, holnap
 mellékes gon
 esketni.
 — Majd
 — Talá
 nem tudja mi
 — Az ő
 — Nos h
 letesünk jó
 talán, hogy é
 hozzánk, hiva
 zelünkben m
 meg ezt a fé
 — Lás
 miközben egé
 fel, nem nehe
 Ah! Ell
 nősen Conch
 nélkül tánczo
 sőt talán még
 széd toron
 volna.
 Hirtelen
 szett mintha
 fontos esemény
 egy szempilla